

SECRETARIAAT

Parallelweg 68
5688 VP OIRSCHOT
Tel.: 0499 572559
5688 KD OIRSCHOT
E-mail: s.beo@hotmail.com
Website: www.sbeo.nl
Kvk: 17192972
Fiscaal nr.: 8168.89.577
IBAN: NL67RABO0127282734
ANBI erkend als culturele instelling

JAAROVERZICHT SBEO 2018

ALGEMEEN

De Stichting Behoud Erfgoed Oirschot (SBEO) stelt zich ten doel het behoud en de bescherming van het stedenbouwkundige, architectonische en landschappelijk erfgoed inclusief de historische ondergrond alsmede de kwaliteit van het (leef)milieu van de gemeente Oirschot en de directe omgeving.

BESTUUR

De Stichting heeft een bestuur dat eind 2018 bestond uit 5 personen te weten:

Frans Adriaanse voorzitter/secretaris

Ton Pel penningmeester

Johan Jansen bestuurslid

Mariette van Berkel bestuurslid

Peter van Dijk bestuurslid

Het bestuur kwam maandelijks bijeen. Het streeft een zo groot mogelijke transparantie van haar activiteiten na. Elk kwartaal wordt een Nieuwsbrief verspreid naar onze vrienden.

VRIENDEN

De werkzaamheden van de Stichting worden financieel ondersteund door de vrienden. Aan het eind van het jaar hadden we 103 vrienden.

OVERLEG GEMEENTE

Erfgoedbeleid, 3 bijeenkomsten wethouders , een met Caspar van Hoek en twee met Piet Machielsen.

Verder hebben er verschillende overlegbijeenkomsten plaatsgevonden met de erfgoedambtenaar Martijn de Jong.

PROJECTEN

CURSUS OIRSCHOTLOGIE

De SBEO heeft het initiatief genomen voor het opzetten van een cursus Oirschotlogie in navolging van diverse steden en dorpen, o.a. `s Hertogenbosch en Sint Oedenrode.

Het doel van deze cursus is de inwoners van Oirschot en andere geïnteresseerden wegwijs te maken in de cultuurhistorische geschiedenis en de ontwikkeling van Oirschot en de Beerzen. Daarnaast het overdragen van kennis met de intentie een goed gevoel van verbondenheid met Oirschot te krijgen.

Op 24 maart is cursus 3 van start gegaan. Op zaterdag 16 juni werd cursus afgesloten met de uitreiking van de certificaten door burgemeester Judith Keijzers-Verschelling.

BEDREIGDE GEBOUWEN

Voormalige lagere school Oostelbeers. Het herontwikkelingsplan voor het omzetten van het bestaande schoolgebouw aan de Schoolstraat naar 11 zorgappartementen voor begeleid wonen handicapten met 2 beheerderswoningen gaat door. Eindelijk een mooie bestemming voor dit bijzonder en beeldbepalend pand in Oostelbeers.

Kerk in Spoordonk. Er ligt een definitief verbouwplan. Ondanks toegekende subsidies (IDOP en Provincie) is de financiering nog niet rond, oorzaak flinke prijsstijgingen bouw.

Poortgebouw Kazerne. Het Poortgebouw op de Generaal-Majoor de Ruyter van Stevenickkazerne wordt niet gesloopt. De gemeente heeft met Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf overeenstemming bereikt voor behoud van het gebouw. Wat de functie wordt van het gebouw is nog niet bekend.

OUDE TOREN OOSTELBEERS

Op 22 februari is er een bijeenkomst geweest met de gemeente over de toekomst van de locatie de Oude Toren. Architect Marco Vermeulen heeft een voorstel gemaakt, een periscoop bouwen in de toren zodat via spiegels op de toren het omliggende landschap zichtbaar is. Verder worden de muren van de oorspronkelijke kerk en de wal rondom de begraafplaats verder geaccentueerd. De voorstellen worden verder uitgewerkt.

DE PLAETSE “HET PANDGAT”

De omwonenden van de plaetse “het Pandgat” hebben de SBEO advies gevraagd over de cultuurhistorische waarde van deze plaetse. De eigenaar van het terrein wil hierop een woning gaan bouwen. De SBEO heeft hierover contact opgenomen met Ria Berkvens van de Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant. Oirschot heeft een tiental oude plaetsen die een hoge cultuurhistorische waarde hebben en bovendien een hoge archeologische verwachtingswaarde. Het bestuur van de SBEO vindt evenals de ODZOB dat de plaetse gevrijwaard moet blijven van bebouwing en heeft hierover een brief gestuurd naar het college van B&W. De gemeente heeft de aanvraag negatief beoordeeld.

WUBBO

Wethouder Piet Machielsen is bezig met de oprichting van een nieuwe werkgroep voor het buitengebied “de Groene Tafel” die de WUBBO moet gaan vervangen. In deze werkgroep zitten vertegenwoordigers van allerlei organisaties, van de erfgoedinstellingen, natuur en landschap, ZLTO, Baest e.d.

Hot items zullen in deze werkgroep behandeld worden als landschapsinvulling, hergebruik boerderijen, energieparken, handhaving e.d.

ERFGOEDNOTA

In het overleg erfgoed- cultuurinstellingen is door de gemeente o.l.v. wethouder Piet Machielsen een toelichting gegeven op het uitvoeringsplan van de Erfgoednota.

Oirschot wil zich de komende jaren gaan profileren als erfgoeddorp. Aan het erfgoed ontleent de gemeente haar identiteit en heeft ook raakvlakken met wonen, zorg en economie. Bij het uitvoeringsplan wil Piet de erfgoedorganisaties als deskundigen uit het veld betrekken.

Opmerkingen uit het overleg:

- erfgoed moet een hedendaagse betekenis hebben.
- erfgoed is meer dan stenen, ook het immaterieel en het roerend erfgoed horen erbij.
- zorg voor bescherming van karakteristieke gebieden en panden (boerderijen).

De erfgoednota wil dit doel onder meer bereiken (analoog aan de Provincie) via verhaallijnen: religieus-, bestuurlijk-, bevochten- en innovatief erfgoed

De gemeente heeft de Brandstore in het leven geroepen om Oirschot erfgoeddorp te branden, vermarkten en promoten.

De gemeente denkt aan meerjarige uitvoeringsprogramma's waarin een verhaal(lijn) gezamenlijk uitgewerkt en uitgevoerd wordt. Piet Machielsen en Arthur de Vries doen een voorstel voor een uitvoeringsplan en mogelijkheden.

ERFGOEDBELEID

In het overleg erfgoed- en cultuurinstellingen is door de gemeente o.l.v. wethouder Piet Machielsen in het voorjaar is de Erfgoednota Oirschot 2018-2028 goedgekeurd door de gemeenteraad. Tevens werd vastgesteld dat de ambtelijke capaciteit zou worden uitgebreid naar 2 Fte.

In de nieuwe begroting is 1 Fte opgenomen voor een ambtenaar voor de uitvoering van de Erfgoednota en het immaterieel erfgoed.

Helaas is in de nieuwe begroting van 2019 geen extra mankracht voor het gebouwd erfgoed opgenomen. Het bestuur van de SBEO heeft daarom een boze brief naar de Gemeenteraad en het College gestuurd. Zonder aankondiging of overleg met de SBEO werden toezeggingen genegeerd. Weer uitstellen van ambtelijke capaciteit voor het behoud van het gebouwd erfgoed was voor de stichting weer een nieuwe teleurstelling. Met 0,2 Fte is geen goed erfgoedbeleid voor de monumenten van Oirschot mogelijk. De achterstand van 5 jaren zonder ambtelijke ondersteuning is niet meer in te lopen. Zoals in de Erfgoednota is vermeld is een specialist nodig op het gebied van cultuurhistorie en architectuur-bouwhistorie. Deze fulltime beleidsmedewerker moet een vast aanspreekpunt zijn voor bewoners, eigenaren en collega's voor het erfgoed. Verder moeten snel de bedreigde parels van de "jonge monumenten" beschermd worden.

In de vergadering van de gemeenteraad op 30 oktober j.l. werd nog wel een motie aangenomen van Dorpvisie. Er werd een beroep gedaan op het college om de 0,5 Fte zo snel mogelijk in te zetten en daarom bij het bezien of bij eerste BURAP 2019 er middelen over zijn en zo ja, deze dan in te zetten voor de extra Fte voor het gebouwd erfgoed.

Dit zal betekenen geen voldoende ondersteuning van de gemeente voor het gebouwd erfgoed vóór 2020.

ERFGOEDVERORDENING EN SUBSIDIEVERORDENING MONUMENTEN

De gemeente heeft een concept gemaakt voor het aanpassen van de Erfgoedverordening en de Subsidieverordening Monumenten 2018. Het is voornamelijk een toevoeging voor het roerende erfgoed. Het bestuur SBEO heeft een reactie hierop gegeven met name over de inbreng van de plaatselijke deskundigheid bij de Monumentencommissie.

Voor de monumentenzorg is jaarlijks vanaf 1995 slechts een bedrag van € 43.658,- beschikbaar voor de gemeentelijke monumenten. Dit bedrag moet hoognodig verhoogd worden en de uitkeringen aangepast voor meerdere gemeentelijke monumenten.

AANDENKEN OUD-BURGEMEESTERS

De SBEO is bezig in samenwerking met de Heemkundekring de Heerlijkheid Oirschot met een voorstel voor een aandenken voor alle overleden oud-burgemeesters van de gemeente Oirschot.

SBEO VRIENDENDAG

De thema-avond van de SBEO heeft plaatsgevonden op 27 juni a.s. bij café Mieke Vingerhoeds. Het onderwerp was geen sloop maar " **Hergebruik van de boerderij**".

De opkomst was overweldigend, 130 man, er blijkt een grote behoefte te bestaan voor goede informatie over het behoud van historische boerderijen.

Harrie Maas, directeur van Monumentenhuis Brabant: de omgang met het cultureel erfgoed wordt geregeld in de nieuwe Omgevingswet die in 2021 ingaat. Er wordt een brede definitie van cultureel erfgoed in de fysieke omgeving gehanteerd. Het gaat om de gebouwde en aangelegde monumenten, archeologische monumenten, dorpsgezichten en waardevolle cultuurlandschappen. De structuurvisie wordt vervangen door een omgevingsvisie. In deze omgevingsvisie staan de ontwikkelingen en ambities voor bouwwerken, infrastructuur en cultureel erfgoed. De burger moet meer betrokken worden, draagvlak is onmisbaar voor monumentenzorg.

John van Lierop, bouwhistoricus, architect. Wil als lid van de Monumentencommissie Oirschot zich inzetten voor algemeen nut, kennis delen en monumenteneigenaren inspireren en op weg helpen. Toont voorbeelden van goede en slechte verbouwingen met en zonder respect voor de historie van de boerderij. De zichtbare kenmerken van een boerderij moeten behouden blijven, een woon- en een bedrijfsgedeelte. Ook de veel voorkomende boerderettes komen ter sprake, een onaantrekkelijke quasi-historische bebouwing, een villa met plattelandskenmerken en een rieten kap.

Rik Adriaanse, architect Bouwkunstarchitecten Oirschot, pleit vooral voor het behoud van het verhaal en de herinnering niet alleen voor het gebouw maar ook van de omgeving. Rik pleit verder voor een mogelijkheid van een uitbreiding van woningen in het buitengebied door extra woningen toe te staan in een groep rondom bestaande boerderijen en nederzettingen.

Piet Machielsen, wethouder. Piet is voorstander van meer maatwerk en mogelijkheden bij herbestemming en verbouwingen. De kwaliteit moet voorop staan.

OVERLEG WETHOUDER

Op 18 juni en 26 november zijn er bijeenkomsten geweest met Piet Machielsen, portefeuillehouder van het erfgoed en monumenten.

Behandelde punten:

- De ambtelijke ondersteuning voor het gebouwd erfgoed.
- Het vervolg van de WUBBO.
- De bedreigde gebouwen.
- Nieuwe gemeentelijke monumenten.

- De oude beschermwaardige muren van de gemeente zijn gedocumenteerd en gewaardeerd. De gemeente zal nagaan op welke wijze deze te beschermen.
- De gemeente zal nader bekijken hoe ze de verrommeling in de gemeente door o.a. prefab mantelzorgwoningen en in het buitengebied verder kunnen tegengaan, b.v. erfbeplanting.

ERFGOED- EN CULTUURINSTELLINGEN GEMEENTE OIRSCHOT.

Er zijn reeds enkele bijeenkomsten geweest voor agendaoverleg erfgoed- en cultuurinstellingen van de gemeente. Het doel is de projecten en bijeenkomsten van de verschillende organisaties met elkaar te bespreken en de agenda's van openbare bijeenkomsten op elkaar af te stemmen.

MONUMENTENCOMMISSIE

Elke eerste woensdag van de maand is er een bijeenkomst van de Monumentencommissie in Eersel met als monumentendeskundige van de gemeente John van Lierop. De SBEO bezoekt deze bijeenkomsten.

Behandelde plannen zijn o.a.:

- Ontwikkeling klooster Carmel Nieuwstraat, zorgfunctie.
- Verbouwen werkplaats en schuur Gasthuisstraat ong. (bij 16-18) tot woonhuis.
- Verbouwen woonhuis/boerderij Liempdsedijk 1.
- Herstelplan monumentale muur Gasthuisstraat- Nieuwstraat, redengevende omschrijving.
- Heldersestraat 4 cultuurhistorische waarde i.v.m. splitsing boerderij.

ZORG VOOR DOY

Bij Notel 22 is een boerderij uit 1930 verbouwd en de oorspronkelijke bewoner Doy Kemps gaat wonen in het schob, een mantelzorgwoning, een monumentale verbouwde wagenschuur. Over het verbouwingsproces wordt een film gemaakt "Zorg voor Doy". In deze film komen allerlei onderwerpen ter sprake: wat komen ze tegen tijdens het bouwproces, welke uitdagingen komen er op hun pad t.a.v. regelgeving en bouwvergunningen. Hoe makkelijk of moeilijk maakt de overheid het voor deze initiatiefnemers ?

Een film over zorg voor elkaar-van generatie op generatie- in een alsmaar veranderde wereld. Een terugtrekkende overheid vraagt om meer burgerkracht en participatie.

Voor deze film is een campagne gestart met verschillende partners, o.a. Rijksdienst, Provincie Noord-Brabant, gemeente Oirschot, Monumentenhuis Brabant, Agrarisch Erfgoed Nederland, ZLTO en HAS. Verder zijn er een vijftal bijeenkomsten gepland op het gebied van (mantel)zorg, behoud van (agrarisch) erfgoed en nieuwe woonvormen in het buitengebied.

BESTUUR

2018, Een jaar waarin de SBEO wederom heeft moeten constateren dat ze nog niet overbodig is. Er is in 2018 weer het nodige opnieuw op gang gezet. Hopelijk wordt 2019 een oogstjaar voor het Erfgoed Oirschot

Bestuur Stichting Behoud Erfgoed Oirschot

oirschot 20-12-2018